

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту та маркетингу

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

КОПОШИНСЬКИЙ Вадим Сергійович

УДК 330.341.1

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
СФГ “СОНЯЧНИЙ ПАГОРЬ”**

Спеціальність 073 Менеджмент

Подається на здобуття освітнього ступеня “бакалавр”

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи
Бездітко Олена Євгенівна
кандидат економічних наук, доцент

Житомир – 2023

АНОТАЦІЯ

Копошинський В.С. Управління інноваційною діяльністю СФГ “Сонячний пагорб”. – Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня “Бакалавр” за спеціальністю 073 “Менеджмент”. – Поліський національний університет Міністерства освіти і науки України, 2023.

У кваліфікаційній роботі досліджені теоретичні, методичні та практичні аспекти управління інноваційною діяльністю СФГ “Сонячний пагорб”. Доведено, що у рамках своєї інноваційної стратегії, СФГ “Сонячний пагорб” успішно впроваджує нові технології та цифрові інструменти, що дозволяють оптимізувати виробничі процеси та забезпечують автоматизацію рутинних завдань. Використання сучасних систем управління проектами та аналітичних інструментів сприяє ефективному контролю термінів, бюджетів та ресурсів, що позитивно впливає на результативність проектів. Завдяки цим інноваційним підходам, СФГ “Сонячний пагорб” зуміло покращити продуктивність, знизити витрати та підвищити конкурентоспроможність в аграрному секторі. Досягнення компанії є яскравим прикладом успішного управління інноваційною діяльністю.

Ключові слова: управління, ефективність, інновації, цифрові інструменти, стратегія, післявоєнна відбудова.

ANNOTATION

Koposhinsky V.S. Innovation Management of SFG “Sunny pahorb” - Manuscript. Bachelor's Thesis in Management. Polissia National University, Ministry of Education and Science of Ukraine, 2023.

This qualification work explores theoretical, methodological, and practical aspects of innovation management in SFG “Sunny pahorb”. It is proven that within its innovation strategy, SFG “Sunny pahorb” successfully implements new technologies and digital tools, optimizing production processes and automating routine tasks. The utilization of modern project management systems and analytical tools facilitates effective control over timelines, budgets, and resources, positively impacting project performance.

Thanks to these innovative approaches, SFG “Sunny pahorb” has been able to improve productivity, reduce costs, and enhance competitiveness in the agricultural sector. Their achievements serve as a vivid example of successful innovation management in the context of post-war reconstruction.

Keywords: management, efficiency, innovation, digital tools, strategy, post-war reconstruction.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ.....	7
1.1. Теоретичні підходи до управління інноваційною діяльністю	7
1.2. Сучасні підходи управління інноваційною діяльністю	8
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СФГ “СОНЯЧНИЙ ПАГОРБ”.....	11
2.1. Організаційна характеристика СФГ “Сонячний пагорб”.....	11
2.2. Аналіз ефективності управління інноваційною діяльністю СФГ “Сонячний пагорб”.....	14
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СФГ “СОНЯЧНИЙ ПАГОРБ” В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ.....	17
3.1. Впровадження нових технологій та цифрових інструментів у процес управління інноваційною діяльністю СФГ “Сонячний пагорб” в умовах післявоєнної відбудови.....	17
3.2. Напрями удосконалення управління інноваційною діяльністю СФГ “Сонячний пагорб”.....	21
Висновки і пропозиції.....	23
Список літературних джерел.....	25
Додатки.....	28

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Актуальність управління інноваційною діяльністю для аграрних підприємств надзвичайно важлива в сучасному світі. Аграрні сектори економіки зазнають значних змін і викликів, що вимагають нових підходів та інноваційних рішень. Для аграрних підприємств управління інноваційною діяльністю визначається кількома факторами, які наголошують на його важливості.

Підвищення продуктивності та ефективності є однією з головних мет цілей аграрних підприємств. Управління інноваційною діяльністю дозволяє впроваджувати передові технології, обладнання та методи виробництва. Це веде до підвищення продуктивності робочих процесів, зменшення витрат на ресурси, оптимізації виробничих процесів та підвищення ефективності використання землі, води та інших ресурсів. Сучасні споживачі все більше прагнуть до здорового харчування, сталих методів виробництва та екологічно чистих продуктів. Управління інноваційною діяльністю дозволяє аграрним підприємствам впроваджувати нові підходи до сільського господарства, такі як органічне виробництво, використання екологічно безпечних засобів захисту рослин, удосконалення системи управління якістю та безпекою продукції.

Управління інноваційною діяльністю є необхідним і актуальним для аграрних підприємств. Впровадження інноваційних рішень дозволяє досягти підвищення продуктивності, відповідати вимогам споживачів, покращувати якість продукції та забезпечувати конкурентоспроможність на ринку. Аграрні підприємства, які активно залучаються до управління інноваційною діяльністю, мають більші шанси на успіх, стійкий розвиток та становлення як лідери в своїй галузі. Вищезазначене доводить актуальність обраної тематики.

Аналіз останніх досліджень. Останні дослідження на тему управління інноваційною діяльністю, проведені в Україні, вказують на важливість інноваційного розвитку в різних секторах економіки, зокрема в аграрному секторі. Так, Дудар Т.Г. та Мельниченко В.В., Мартинюк М.А. та Ратошнюк

Т.М., Михайлова Л.І. та ін. зазначають, що для успішного управління інноваційною діяльністю необхідні кваліфіковані кадри та належне розуміння інноваційного менеджменту. Ці дослідження можуть стати важливим джерелом інформації та орієнтиром для управлінців, дослідників та політиків, які зацікавлені в підвищенні рівня інноваційності в Україні. Водночас, не повністю розкриті питання управління інноваційною діяльністю в умовах сучасних викликів.

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження кваліфікаційної роботи є визначення основних напрямів управління інноваційною діяльністю СФГ «Сонячний пагорб».

Визначена мета зумовила необхідність вирішення таких завдань: 1) визначити теоретичні підходи до дослідження управління інноваційною діяльністю; 2) дослідити сучасні концепції управління інноваційною діяльністю 3) охарактеризувати специфіку управління інноваційною діяльністю СФГ “Сонячний пагорб” 4) охарактеризувати організаційно-економічний стан підприємства 5) оцінити ефективність управління інноваційною діяльністю СФГ “Сонячний пагорб” 5) визначити перспективні напрями удосконалення ефективності управління інноваційною діяльністю СФГ «Сонячний пагорб».

Об’єкт і предмет дослідження. Об’єктом дослідження кваліфікаційної роботи є процес управління інноваційною діяльністю СФГ “Сонячний пагорб”.

Предметом даного кваліфікаційного дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних положень щодо управління інноваційною діяльністю СФГ “Сонячний пагорб”.

Методи дослідження. Кваліфікаційна робота базується на діалектичному методі пізнання з використанням системного підходу до вивчення теоретичних і практичних положень щодо визначення основних напрямів управління інноваційною діяльністю СФГ “Сонячний пагорб”. Абстрактно-логічний метод був використаний для теоретичного узагальнення та

визначення сутності досліджуваних понять, формування висновків і пропозицій.

Інформаційну базу наукової роботи складають наукові праці та колективні монографії вітчизняних і зарубіжних вчених та фахівців з досліджуваної проблематики, офіційні матеріали обласного управління статистики, дані з відкритих джерел СФГ “Сонячний пагорб”.

Особистий внесок здобувача. Представлені у кваліфікаційній роботі теоретичні обґрунтування, рекомендації виробництву, висновки що містяться в роботі, отримані автором самостійно на основі опрацювання літературних джерел, дослідження кон’юнктури та тенденцій на ринку, а також аналізу та узагальнення теоретичного й практичного матеріалів щодо управління інноваційною діяльністю СФГ “Сонячний пагорб”.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Основні положення кваліфікаційної роботи були опубліковані у тезах конференцій.

1. Копошинський В. Інноваційна діяльність в аграрному бізнесі: стратегії та перспективи. Механізми управління розвитком територій: зб. наукових праць у 2 ч. Ч. 2. Житомир: Поліський університет, 2022. с. 162-164.

2. Копошинський В. Стан управління інноваційною діяльністю в аграрному бізнесі. Наукові читання – 2023: зб. наукових праць працівників, докторантів, аспірантів та молодих вчених ННІ менеджменту, бізнесу і права Поліського національного університету. Житомир, 2023. с. 192-194.

3. Копошинський В. Управління інноваційною діяльністю в аграрному бізнесі: виклики та можливості. Фінансове забезпечення економіки. 07 червня 2023 р. Житомир: Поліський університет. 2023. Ч. 1. 67 с.

Публікації. Основні результати дослідження викладені в трьох наукових працях загальним обсягом 0,43 ум. друк. арк. Обсяг і структура кваліфікаційної роботи. Робота викладена на 30 сторінках тексту.

Ілюстративний матеріал представлено у вигляді таблиць та рисунків. Структурно робота включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ

ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

1.1. Теоретичні підходи до управління інноваційною діяльністю

Управління інноваційною діяльністю включає в себе використання різноманітних теоретичних підходів та концепцій для ефективного стимулювання та керування інноваційним процесом в організації. Ось декілька основних підходів до управління інноваційною діяльністю:

1. Модель інноваційного циклу - цей підхід орієнтований на керування інноваціями у всьому їх життєвому циклі - від появи ідеї до комерціалізації продукту. Модель інноваційного циклу включає етапи виявлення ідеї, розробки, впровадження та поширення інновації.

2. Модель внутрішньої та зовнішньої інноваційної активності - цей підхід акцентує увагу на внутрішніх та зовнішніх джерелах інноваційної активності організації. Внутрішня активність включає створення сприятливого середовища для інновацій, залучення талановитих співробітників та внутрішні процеси стимулювання інновацій. Зовнішня активність охоплює співпрацю зі зовнішніми партнерами, дослідницькі установи, університети та інші організації для спільного розвитку інновацій.

3. Модель інноваційної стратегії - цей підхід визначає стратегічні напрямки розвитку інноваційної діяльності організації. Він включає в себе вибір інноваційних проектів, розробку планів впровадження та комерціалізації інновацій, а також управління інноваційним портфелем.

4. Модель відкритих інновацій - цей підхід базується на ідеї, що інновації можуть виникати не тільки всередині організації, але й через залучення зовнішніх стейкхолдерів, таких як клієнти, постачальники, науково-дослідні установи та інші організації. Цей підхід підкреслює важливість

співпраці та обміну знаннями між різними сторонами з метою сприяння інноваціям.

5. Модель управління технологічними інноваціями - цей підхід фокусується на управлінні процесами створення та впровадження технологічних інновацій. Він включає в себе управління дослідженнями і розробками, вибір технологій, оцінку ризиків та впровадження нових технологій у виробництво.

Таким чином, модель інноваційного циклу орієнтує на керування інноваціями протягом всього їх життєвого циклу - від ідеї до комерціалізації. Модель внутрішньої та зовнішньої інноваційної активності підкреслює значення створення сприятливого середовища для інновацій всередині організації, а також взаємодії з зовнішніми партнерами для спільного розвитку. Модель інноваційної стратегії визначає стратегічні напрямки розвитку інноваційної діяльності організації, сприяючи вибору правильних проектів, плануванню їх впровадження та комерціалізації, а також ефективному управлінню інноваційним портфелем. Загалом, використання цих моделей сприяє систематизації та ефективному керуванню інноваційним процесом у організаціях, незалежно від їх типу чи розміру.

Отже, розуміння та використання теоретичних підходів до управління інноваційною діяльністю дозволяє компаніям ефективно керувати інноваційним процесом, забезпечуючи конкурентоспроможність та стійкий розвиток. Кожен підхід має свої переваги та може бути використаний в залежності від особливостей організації і стратегічних цілей.

1.2. Сучасні підходи управління інноваційною діяльністю

Сучасні підходи до управління інноваційною діяльністю відображають еволюцію уявлень про інновації та способи їх реалізації в організаціях. Нові підходи акцентують увагу на гнучкості, швидкості та відкритості процесу інновацій, а також на взаємодії зовнішнього середовища. Один із сучасних

підходів - це відкрите інноваційне управління, що передбачає співпрацю та обмін знаннями між організацією та зовнішніми стейкхолдерами, такими як клієнти, постачальники, університети та наукові установи. Цей підхід сприяє залученню зовнішніх ідей, ресурсів та експертизи для створення інноваційних рішень.

Ще один підхід - це дизайн-мислення (design thinking), який ставить акцент на розумінні потреб та вимог користувачів і використанні цих знань для розробки нових продуктів, послуг та бізнес-моделей. Також, важливим підходом є створення інноваційної культури в організації, що сприяє підтримці та поширенню інноваційних ідей, експериментам, співпраці та навчанню на помилках. Компанії активно працюють над створенням стимулюючого середовища, яке сприяє творчості та інноваціям серед своїх співробітників.

Додатково, цифрові технології та цифрова трансформація стають все більш важливими в сучасному управлінні інноваційною діяльністю. Впровадження штучного інтелекту, аналізу даних, Інтернету речей та інших цифрових інструментів дозволяє організаціям швидше розробляти та впроваджувати інновації, а також забезпечує більшу ефективність та конкурентоспроможність.

Взагалі, сучасні підходи до управління інноваційною діяльністю базуються на гнучкості, відкритості, співпраці, підтримці творчості та використанні цифрових інструментів. Вони дозволяють організаціям бути більш адаптивними до змін, впроваджувати новаторські ідеї та досягати успіху в конкурентному середовищі.

У сучасному світі, де аграрний сектор стикається зі зростаючими викликами і потребує сталого розвитку, ефективне управління інноваційною діяльністю стає надзвичайно важливим для аграрних холдингів. Саме інновації допомагають забезпечити розвиток, конкурентоспроможність та стійкість цих підприємств.

Одним із сучасних підходів управління інноваційною діяльністю в аграрних холдингах є створення інноваційної культури. Це включає в себе створення стимулюючого середовища, де працівники відчують підтримку та мотивацію для впровадження нових ідей та розробки інноваційних проєктів. Комунікація, співпраця та залучення працівників до процесу інновацій є важливими елементами успішної інноваційної культури.

Ще одним сучасним підходом є активне залучення зовнішніх джерел інновацій. Аграрні холдинги можуть співпрацювати з університетами, науковими установами, стартапами та іншими інноваційними організаціями для обміну знаннями, технологіями та використання новаторських рішень. Це дозволяє холдингам бути в курсі останніх тенденцій та впроваджувати передові практики.

У сучасному світі, де інновації є ключовим фактором успіху, підприємства повинні активно впроваджувати сучасні підходи управління інноваційною діяльністю. Це допоможе їм стати конкурентоспроможними, стабільними та стало розвиватися у сучасних умовах.

Одним з важливих елементів сучасних підходів управління інноваційною діяльністю в аграрних холдингах є постійна оцінка результативності інноваційних проєктів. Це включає в себе збір та аналіз даних про ефективність впроваджених інновацій, їхній вплив на фінансові показники, продуктивність та конкурентоспроможність підприємства. Заснована на цих даних оцінка допомагає визначити успішність інноваційних зусиль та виробити стратегію подальшого розвитку. Основні аграрні інновації представлені у Додатку А.

Отже, важливим аспектом є визначення інноваційної стратегії холдингу. Це охоплює вибір напрямків розвитку, пошук нових можливостей та ринків, а також встановлення пріоритетів і ресурсного планування. Інноваційна стратегія має бути відповідною до цілей та потреб підприємства і включати гнучкість та адаптивність до змінних умов ринку.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СФГ «СОНЯЧНИЙ ПАГОРЬ»

2.1. Організаційна характеристика СФГ «Сонячний пагорб»

Інновації в аграрному секторі економіки є важливим фактором для ефективного розвитку підприємств у різних галузях. Вони сприяють конкурентній боротьбі та формуванню споживчого попиту та вартості продукції або послуг. Однак, існують ключові проблеми, що перешкоджають залученню інновацій та модернізації виробництва в аграрному секторі економіки. Зокрема, це стосується застарілої матеріально-технічної бази наукових установ, відсутності ефективного механізму трансферу інновацій та недостатньої фінансової підтримки для оновлення виробничих потужностей. Ці проблеми призводять до зниження конкурентоспроможності вітчизняної продукції, особливо в експортно-орієнтованих галузях.

Майбутні перспективи розвитку аграрного сектору України нерозривно пов'язані з його економічним зростанням, яке в значній мірі визначається інтенсивністю інноваційної діяльності та урахуванням світового досвіду. Сучасне виробництво потребує суттєвих інноваційних розробок для забезпечення динамічного розвитку та досягнення передових рівнів технологій та якості продукції. Розвиток ринкових відносин у вітчизняному аграрному секторі, зростання конкуренції на внутрішніх та світових ринках сільськогосподарської продукції, збільшення інтеграційних та глобалізаційних процесів, а також вступ України до СОТ, зумовлюють потребу в інтенсифікації виробництва та пошуку нових факторів для підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств. Це неможливо без освоєння передових технологій та впровадження інновацій у господарську діяльність вітчизняних товаровиробників.

Підприємство СФГ “Сонячний пагорб” зареєстроване 24 липня 1992 року і має юридичну адресу Україна, Житомирська область, Житомирський район, село Левків, вулиця Героїв України. Керівником організації є Любов Яківна Колосівська. Розмір статутного капіталу становить 40 000,00 гривень. На момент останнього оновлення даних 16 червня 2023 року, організація не перебуває в процесі припинення.

Повне найменування юридичної особи станом на 16 червня 2023 року: Селянське (Фермерське) Господарство “Сонячний Пагорб”. Скорочена назва: СФГ “Сонячний Пагорб”. Статус юридичної особи станом на 16 червня 2023 року - не перебуває в процесі припинення. Код ЄДРПОУ: 13572075. Дата реєстрації: 24 липня 1992 року (30 років 10 місяців). Уповноважені особи: Любов Яківна Колосівська. Розмір статутного капіталу: 40 000,00 гривень. Організаційно-правова форма: Фермерське господарство. Форма власності: Недержавна власність.

Підприємство займається основною діяльністю вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур (код 01.11). Також воно займається вирощуванням овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів (код 01.13), вирощуванням інших однорічних і дворічних культур (код 01.19) та вирощуванням зерняткових і кісточкових фруктів (код 01.24). Підприємство займається різними видами діяльності, пов'язаними з сільським господарством.

СФГ “Сонячний пагорб” займається всіма видами діяльності, пов'язаними з вирощуванням сільськогосподарських культур. Це охоплює вирощування зернових культур, бобових культур і насіння олійних культур, таких як пшениця, кукурудза, ячмінь, соя, соняшник та інші. Також підприємство займається вирощуванням овочів, баштанних культур, коренеплодів, бульбоплодів і фруктових культур.

Організаційна характеристика підприємства вказує на те, що воно функціонує як фермерське господарство. Це означає, що воно має форму

власності недержавної власності та спеціалізується на виробництві сільськогосподарської продукції.

Зареєстроване місцезнаходження підприємства у Житомирській області, конкретніше в Житомирському районі, селі Левків на вулиці Героїв України. Це свідчить про те, що підприємство розташоване в сільській місцевості, що сприяє зручному доступу до земельних ресурсів та сприятливим умовам для ведення сільськогосподарської діяльності.

Зареєстрована дата підприємства свідчить про те, що воно має багатолітній досвід у галузі сільського господарства та стабільну присутність на ринку протягом тривалого періоду. При цьому статутний капітал підприємства становить 40 000,00 грн, що вказує на фінансову основу для здійснення його діяльності.

Усі ці організаційні характеристики спільно визначають підприємство СФГ "Сонячний пагорб" як сільськогосподарську організацію, яка займається вирощуванням різноманітних сільськогосподарських культур та має стабільну позицію на ринку у своїй галузі.

СФГ "Сонячний пагорб" відомий своїми інноваційними підходами та впровадженням передових технологій у свою діяльність. Компанія активно співпрацює з науковими та освітніми установами з метою залучення інновацій та розробки нових рішень. Впровадження цифрових інструментів та систем управління допомагає оптимізувати виробничі процеси та забезпечити ефективне управління інноваційною діяльністю.

Завдяки своєму підходу до управління інноваційною діяльністю, СФГ "Сонячний пагорб" успішно покращує продуктивність, знижує витрати та забезпечує свою конкурентоспроможність на ринку аграрної продукції. Його організаційна характеристика свідчить про високу спрямованість на інновації, ефективне управління та стратегічну спрямованість на досягнення успіху у галузі аграрного бізнесу.

2.2. Аналіз ефективності управління інноваційною діяльністю СФГ «Сонячний пагорб»

Аналіз ефективності управління інноваційною діяльністю СФГ «Сонячний пагорб» включає оцінку різних аспектів, таких як:

1. Інноваційні досягнення - оцінка результатів інноваційних проектів та розробок, впроваджених компанією. Це може включати нові технології виробництва, покращення якості продукції, ефективніші процеси, нові продукти або послуги.

2. Фінансові показники - аналіз фінансових результатів, пов'язаних з інноваціями. Це може включати збільшення обсягів продажу, підвищення прибутковості, зниження витрат або збільшення інвестицій у дослідження та розвиток.

3. Конкурентоспроможність - оцінка здатності компанії конкурувати на ринку завдяки інноваціям. Це може включати порівняння з конкурентами, аналіз споживчого попиту на інноваційну продукцію, репутацію компанії у сфері інновацій.

4. Управління інноваційними процесами - оцінка ефективності системи управління інноваціями, включаючи процеси розробки, впровадження та контролю. Це може включати аналіз структури організації, ролі керівництва в інноваційній діяльності, залучення персоналу та співпрацю зі сторонніми партнерами.

5. Інноваційна культура - оцінка ступеня внутрішньої підтримки інноваційної культури в організації. Це може включати оцінку мотивації персоналу до інновацій, сприяння творчості та ініціативи, забезпечення необхідних ресурсів для інноваційних проектів.

6. Залучення зовнішніх джерел інновацій - оцінка співпраці з науковими установами, університетами, дослідницькими організаціями та іншими партнерами для отримання нових ідей, технологій та експертизи. Це може включати оцінку ефективності таких партнерств та інтеграцію

отриманих знань у виробничі процеси. Аналіз ефективності управління інноваційною діяльністю СФГ “Сонячний пагорб” допоможе визначити сильні та слабкі сторони компанії в цій сфері, ідентифікувати можливості для поліпшення та розвитку інноваційної діяльності. Виручка від реалізації інноваційної продукції”, складає 515,1 тис. грн. Це число представляє суму грошей, отриманих від продажу інноваційної продукції. Витрати на інноваційну діяльність становлять 303,0 тис. грн. Цей показник показує суму коштів, витрачених на реалізацію інноваційних проектів та діяльність підприємства.

Таблиця також містить кілька коефіцієнтів. Коефіцієнт освоєння нової техніки” становить 0,01, що вказує на те, що лише 1% нової техніки було впроваджено в діяльність підприємства. Коефіцієнт оновлення технології” складає 0,14, що означає, що 14% технологій були оновлені. Коефіцієнт освоєння нової продукції і Коефіцієнт оновлення нової продукції обидва становлять 0,14 і 0,26 відповідно. Ці значення вказують на те, що підприємство освоїло 14% нової продукції і оновило 26% нової продукції. Далі у таблиці представлені фінансові показники. Прибуток від інноваційної діяльності” складає 23,0 тис. грн., а Рентабельність інноваційної діяльності становить 7,6%. Ці значення вказують на прибуток, отриманий від інноваційних проектів, а також на відсоток рентабельності цих проектів.

У порівнянні з 2020-2021 роками СФГ “Сонячний пагорб” покращило свої показники, зокрема “Коефіцієнт оновлення технології” та “Коефіцієнт оновлення нової продукції”.

Ефективність застосування СФГ “Сонячний пагорб” автоматичних систем водіння представлено у таблиці 3. Ефективність застосування СФГ «Сонячний пагорб» автоматичних систем водіння, зокрема навігаційної системи паралельного водіння Trimble EZ-Guide 250, в порівнянні з використанням традиційного підходу без навігаційної системи, можна оцінити за допомогою наступних показників:

Агрегат, що використовується: Для застосування автоматичних систем водіння використовується землеробська машина Chat 95E Horsh-FG-18, розроблена компанією Horsh, яка призначена для обробки ґрунту та посіву насіння. У випадку без використання навігаційної системи, застосовується комбінація МТЗ-82 та СЗТ-5,4. Система автоматичного водіння: Використання автоматичної системи водіння Trimble EZ-Guide 250 забезпечує точне паралельне водіння машини. Вартість автоматичної системи: Вартість автоматичної системи водіння Trimble EZ-Guide 250 становить 22 500 грн.

З використанням автоматичної системи водіння продуктивність за 1 год основного часу складає 28,5 га, тоді як без використання навігаційної системи цей показник становить 5,2 га. Для роботи з автоматичною системою водіння потрібен лише 1 особа, тоді як без неї вимагається 2 особи. Питомі витрати палива: Питома витрата палива з використанням автоматичної системи водіння становить 3,74 л/год, а без неї - 2,54 л/год. Питома витрата насіння з використанням автоматичної системи водіння складає 37,2 кг/га, у випадку без використання навігаційної системи - 60,1 кг/га. Затрати праці: З використанням автоматичної системи водіння затрати праці становлять 0,05 люд.-год/га, тоді як без неї - 0,65 люд.-год/га. Сукупні витрати з використанням автоматичної системи водіння складають 192,8 грн/год, у випадку без використання навігаційної системи - 340,4 грн/год. Ефективність використання автоматичної системи водіння: Використання автоматичної системи водіння забезпечує ефективність використання у розмірі 17 550 грн.

Отже, застосування автоматичної системи водіння показує більшу продуктивність, економічну вигоду та зниження витрат праці, палива та насіння порівняно з традиційним підходом без навігаційної системи.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СФГ “СОНЯЧНИЙ ПАГОРБ” В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ

3.1. Впровадження нових технологій та цифрових інструментів у процес управління інноваційною діяльністю СФГ “Сонячний пагорб” в умовах післявоєнної відбудови

Для відновлення та подальшого розвитку аграрного сектору необхідно продовжувати розробки інноваційних підходів та технологій. Після війни, інновації стають надзвичайно важливим елементом відновлення аграрного сектору України. Відновлення втраченої техніки та інфраструктури можна здійснювати з використанням передових технологій, які дозволять збільшити продуктивність та знизити витрати на виробництво.

Наприклад, інноваційні технології у хімічному складі засобів захисту рослин можуть допомогти збільшити їх ефективність та знизити шкоду для навколишнього середовища. Використання сучасної сільгосптехніки з функціоналом для оптимізації виробництва може допомогти збільшити виробіток та знизити витрати на виробництво.

Інноваційні гібриди культур та тварин можуть підвищити їх продуктивність та збільшити врожайність. Крім того, інноваційні підходи до оптимізації використання засобів виробництва, обробітку ґрунту та добрив можуть допомогти збільшити ефективність та знизити витрати на виробництво. Інвестиції в інновації та розробки можна здійснювати навіть у часи війни. Використання сучасних технологій дистанційного дизайну та досліджень можуть значно зменшити витрати на проведення досліджень. Крім того, часткове використання бази країн-партнерів може значно знизити витрати на інфраструктуру. У післявоєнний період, інновації стануть ключовим елементом відновлення аграрного сектору України.

Управління інноваціями є надзвичайно важливим для успішної відбудови аграрного сектору в умовах післявоєнної країни. Інновації дозволяють використовувати нові технології та підходи, що дозволяє зберігати та підвищувати продуктивність, покращувати якість продукції та зменшувати витрати.

Україна має значний аграрний потенціал, який може стати ключовим фактором в розвитку національної економіки та гарантувати продовольчу безпеку країни. Проте, для досягнення конкурентоздатності на міжнародному аграрному ринку необхідно вирішити ряд проблем, що стосуються відсутності повної гармонізації вітчизняних та міжнародних стандартів, низького рівня розвитку інфраструктури, недостатньої державної підтримки та інших факторів.

У цій ситуації особливо важливо застосування сучасних інновацій в аграрному секторі, які можуть забезпечити моніторинг виробничих процесів, прогноз врожаю, контроль за виконанням агротехнічних заходів та оцінку стану навколишнього середовища. Такі інновації є ключовим елементом у досягненні ефективного використання аграрного потенціалу та підвищенні конкурентоздатності на міжнародному ринку.

З метою оцінки ефективності залучення інновацій було проведено інтерв'ю з представниками аграрного бізнесу Житомирської області. За результатами інтерв'ю встановлено, що основними інноваціями для аграрного сектора України наразі є:

- ✓ точне землеробство: використання сучасних технологій, таких як GPS, дозволяє зменшити витрати на паливо та добрива, покращити якість ґрунту та збільшити врожайність.

- ✓ автономна техніка: використання автономних тракторів та комбайнів може зменшити витрати на працю та підвищити продуктивність.

- ✓ діджиталізація: використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє збирати та аналізувати дані про ґрунт, погодні умови,

врожайність та інші параметри, що допомагає впроваджувати більш ефективні та точні методи роботи.

✓ використання біотехнологій: використання генетично модифікованих рослин, біологічних засобів захисту та інших біотехнологій дозволяє покращити якість та кількість вирощеної продукції.

✓ екологічно чисте виробництво: зростає попит на екологічно чисту продукцію та методи виробництва, що забезпечує збільшення конкурентоспроможності продукції та сприяє збереженню навколишнього середовища.

✓ розвиток інфраструктури: покращення дорожньої мережі, будівництво сучасних зерносховищ та інших інфраструктурних об'єктів. Схема зростання стратегічних інноваційних можливостей СФГ «Сонячний пагорб» представлена на рис. 1 (Додаток В).

Впровадження цих напрямків допоможе СФГ «Сонячний пагорб» прискорити процеси післявоєнної відбудови, забезпечити ефективне управління та сприяти інноваційному розвитку в сільському господарстві (рис. 2, додаток).

Однією із інноваційних технологій є технологія мінімального обробітку ґрунту "No-till". Проведені дослідження інтенсифікації землекористування показали, що технології мінімального обробітку ґрунту "No-till" широко запроваджуються в провідних аграрних країнах. У багатьох ґрунтах України є потенціал для удосконалення систем та технологій точного землеробства з метою мінімізації витрат та використання сучасних знарядь. Залучення передових досягнень комплексної механізації сільськогосподарського виробництва може сприяти збільшенню виробництва сільськогосподарської продукції та підвищенню продуктивності праці.

Результати проведеної експертної оцінки 7 аграрних товаровиробників Житомирської області показали, що використання технології поверхневого обробітку ґрунту "No-Till" не має значного впливу на урожайність сільськогосподарських культур, проте дозволяє значно скоротити прямі

витрати і підвищити коефіцієнт енергетичної ефективності. Крім того, використання цієї технології сприяє створенню сприятливих умов для розвитку бактерій та мікроорганізмів у ґрунті, що переробляють поживні рештки в органічну речовину та захищають ґрунт від випаровування, засухи та ерозії. Враховуючи ці переваги, технологія "No-Till" може бути корисною для сільськогосподарського виробництва (рис. 3, додаток Г).

У контексті післявоєнної відбудови аграрного сектору інновації та впровадження нових технологій є ключовими факторами для успішного управління інноваційною діяльністю СФГ «Сонячний пагорб». Впровадження цифрових інструментів та нових технологій в процес управління інноваціями може допомогти покращити ефективність та результативність діяльності компанії.

Один з ключових аспектів цифровізації та впровадження нових технологій полягає у зборі та аналізі даних. Застосування цифрових інструментів дозволяє збирати та обробляти великі обсяги даних про виробничі процеси, ринкові тенденції, споживацькі пріоритети та інші фактори, що впливають на діяльність компанії. Аналіз цих даних допомагає зробити обґрунтовані рішення та прогнозувати тенденції для розвитку інноваційних проектів.

Крім того, цифрові інструменти можуть використовуватися для забезпечення комунікації та співпраці зі стейкхолдерами. Вони дозволяють створювати ефективні комунікаційні канали з партнерами, клієнтами, постачальниками та іншими учасниками екосистеми СФГ «Сонячний пагорб». Це сприяє швидкому обміну інформацією, координації робіт та спільному прийняттю рішень, що сприяє прискоренню інноваційних процесів.

Одним із прикладів впровадження нових технологій в управління інноваційною діяльністю може бути використання системи "Precision Agriculture" (Точне землеробство). Ця система базується на використанні сучасних технологій, таких як GPS, супутникова навігація, дистанційне зондування та аналітика даних. Вона дозволяє збирати і аналізувати дані про

стан ґрунту, погодні умови, врожайність та інші фактори для розробки оптимальних агротехнічних заходів та використання ресурсів. Впровадження такої системи може сприяти покращенню ефективності виробництва, збільшенню врожайності та зниженню витрат на виробництво.

Управління інноваційною діяльністю СФГ «Сонячний пагорб» в умовах післявоєнної відбудови має враховувати особливості контексту та використовувати нові технології та цифрові інструменти для забезпечення успішного впровадження інноваційних проєктів, оптимізації процесів та досягнення конкурентної переваги.

3.2. Напрями удосконалення управління інноваційною діяльністю СФГ «Сонячний пагорб»

Удосконалення управління інноваційною діяльністю СФГ «Сонячний пагорб» можна здійснити шляхом реалізації кількох напрямів:

1. Покращення освоєння нової техніки. Для цього необхідно звернути увагу на ефективність впровадження нових технологій та обладнання. Підприємство може підвищити якість процесу навчання персоналу, забезпечити належний технічний супровід та стимулювати співпрацю з провідними галузевими організаціями та дослідницькими установами для використання передових розробок.

2. Збільшення оновлення технології та продукції. При цьому слід активніше впроваджувати нові технології та покращені методи виробництва. Для досягнення цієї мети підприємство може постійно оновлювати технічне обладнання, впроваджувати інноваційні рішення та здійснювати співпрацю з науково-дослідними установами з метою забезпечення доступу до передових технологій.

3. Зменшення витрат на інноваційну діяльність. Для досягнення цієї мети необхідно проаналізувати інноваційні процеси, щоб виявити області, де можна оптимізувати витрати без втрати якості та ефективності. Підприємство

може вдосконалити процес постачання матеріалів, впровадити енергоефективні технології та залучити зовнішнє фінансування для підтримки інноваційних проектів.

4. Підвищення рентабельності інноваційної діяльності. СФГ «Сонячний пагорб» може зосередитись на зростанні прибутковості інноваційних проектів шляхом збільшення обсягу виробленої та реалізованої інноваційної продукції.

5. Розвиток інноваційної культури. СФГ «Сонячний пагорб» може зосередитись на створенні сприятливого середовища для інноваційного мислення та творчості. Це включає створення механізмів для стимулювання та винагородження інноваційних ідей та пропозицій працівників, організацію тренінгів та семінарів з інноваційного управління, а також сприяння комунікації та обміну ідеями між різними підрозділами.

6. Посилення співпраці з дослідницькими установами та іншими партнерами. Встановлення партнерських зв'язків зі спеціалізованими дослідницькими установами, університетами та іншими компаніями може забезпечити доступ до нових технологій, експертного знання та можливостей для спільного розроблення проектів.

7. Впровадження системи інноваційного управління. СФГ «Сонячний пагорб» може створити систему управління інноваціями, яка охоплюватиме весь життєвий цикл інноваційних проектів - від ідеї до комерціалізації. Це включатиме процеси виявлення ідей, їх оцінку та відбір, управління ресурсами та ризиками, а також моніторинг та оцінку результатів інноваційних проектів.

Загальним напрямком для удосконалення управління інноваційною діяльністю є постійний аналіз і вдосконалення процесів, залучення кваліфікованих кадрів, співпраця зі стейкхолдерами та партнерами, а також стимулювання творчого підходу та інноваційної культури всередині організації.

ВИСНОВКИ

1. Управління інноваційною діяльністю є критично важливим фактором для розвитку аграрного бізнесу компанії СФГ «Сонячний пагорб». Залучення інноваційних підходів та технологій дозволяє підвищити продуктивність, знизити витрати та підвищити конкурентоспроможність.

2. Впровадження нових технологій та цифрових інструментів у процес управління інноваційною діяльністю є необхідним етапом для досягнення успіху. Це дозволяє збирати, аналізувати та використовувати дані для прийняття обґрунтованих рішень, автоматизувати рутинні процеси та підвищити ефективність виробничих процесів.

3. Стратегічне партнерство та співпраця з науковими та освітніми установами є важливим аспектом управління інноваційною діяльністю. Це дозволяє обмінюватися знаннями, доступом до передових технологій та наукових досліджень, а також залучати молодий талант та сприяти розвитку сільськогосподарської науки та освіти.

4. Особливу увагу слід приділяти інноваційним технологіям у сільському господарстві, таким як точне землеробство, автономна техніка, діджиталізація, використання біотехнологій, екологічно чисте виробництво та розвиток інфраструктури. Ці технології допомагають покращити ефективність виробництва, збільшити врожайність, покращити якість продукції та забезпечити стійкий розвиток аграрного сектору.

5. Управління інноваційною діяльністю СФГ «Сонячний пагорб» повинно бути націлене на досягнення конкурентної переваги, залучення нових технологій та знань, підвищення продуктивності та підвищення якості продукції. Це вимагає постійного оновлення та вдосконалення процесів, активного пошуку нових можливостей та співпраці зі стейкхолдерами.

6. Усе це сприятиме створенню інноваційної та конкурентоздатної компанії, яка забезпечує стале зростання аграрного бізнесу та сприяє розвитку сільського господарства в цілому.

7. Впровадження інновацій та нових технологій в управління інноваційною діяльністю СФГ «Сонячний пагорб» може сприяти покращенню продуктивності, зниженню витрат та підвищенню конкурентоспроможності. Цифрові інструменти дозволяють збирати та аналізувати дані, сприяють комунікації та співпраці зі стейкхолдерами, а також автоматизують рутинні процеси. Впровадження таких технологій, як система "Precision Agriculture", може допомогти оптимізувати агротехнічні заходи та використання ресурсів.

8. У контексті післявоєнної відбудови аграрного сектору, інновації та впровадження нових технологій стають особливо важливими для досягнення успіху. Вони дозволяють збільшити продуктивність, покращити якість продукції, знизити витрати та створити стійкий та конкурентоспроможний аграрний бізнес. Крім того, вони допомагають залучати нові знання та експертизу, сприяють розвитку наукових досліджень та освіти, а також забезпечують швидку адаптацію до змінних умов ринку та технологічних вимог.

9. Управління інноваційною діяльністю СФГ «Сонячний пагорб» повинне бути спрямоване на використання новітніх технологій, використання цифрових інструментів та стратегічну співпрацю з науковими та освітніми установами. Це дозволить компанії ефективно управляти інноваційними процесами, розвивати конкурентні переваги та досягати стабільного росту.

10. Окрім того, важливо враховувати контекст післявоєнної відбудови аграрного сектору, адаптувати інноваційні рішення до специфіки ринку та потреб споживачів, а також залучати фінансування та підтримку держави для реалізації інноваційних проектів. Загалом, управління інноваційною діяльністю СФГ «Сонячний пагорб» є ключовим фактором для розвитку аграрного сектору в умовах післявоєнної відбудови. Впровадження інновацій та нових технологій допоможе компанії досягти стійкого росту, забезпечити ефективне використання ресурсів, покращити якість продукції та стати конкурентоспроможною на ринку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Донець О. Інновація та її особливості в аграрному секторі економіки України. Економічний аналіз. 2013. № 12. Ч. 1. С. 92-97.
3. Дудар Т.Г., Мельниченко В.В. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. Тернопіль: Економічна думка, 2008. 250 с.
4. Дудник О. В. Інвестиційні стратегії підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу аграрних підприємств. Економіка АПК. 2016. № 5. С. 79–86.
5. Захарченко В. І., Балахонова О. В. Обґрунтування побудови механізму управління інноваційним розвитком регіону. Інноваційна економіка. 2016. № 7–8. С. 86–90
6. Зоргач А. М. Формування результативної системи управління інноваційно-інвестиційною діяльністю сільськогосподарських підприємств. Економіка АПК. 2015. № 8. С. 65–72.
7. Ільчук М. М., Коновал І. А. Ефективність інвестиційного процесу створення та функціонування високотехнологічного сільськогосподарського підприємства. Економіка АПК. 2015. № 5. С. 55–61.
8. Інноваційна діяльність в аграрній сфері: інституціональний аспект : монографія / П. Т. Саблук, О. Г. Шпикуляк, Л. І. Курило та ін. Київ : ННЦ ІАЕ, 2010. 706 с.
9. Мартинюк М.А., Ратошнюк Т.М. Інновації в сільському господарстві. Наука й економіка. 2014. № 2 (34). С. 94-98.
10. Месель-Веселяк В. Я., Федоров М. М. Стратегічні напрями розвитку аграрного сектору економіки України. Економіка АПК. 2016. № 6. С. 37–49.
11. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 400 с.
12. Михайлова Л.І., Гуторов О.І., Турчіна С.Г., Шарко І.О. Інноваційний менеджмент: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2015. 234 с.

13. Плакіда В.Т., Богдан Н.М. Конспект лекцій з дисципліни "Інноваційний менеджмент". Харків: ХНАМГ, 2010. 76 с.
14. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/526-2021-%D1%80>
15. Русанюк В.В. Зарубіжний досвід державного регулювання аграрного підприємництва. Економіка АПК. 2020. № 4. С 121-129.
16. Стадник В.В., Йохна М.А. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2006. 464 с.
17. Федулова Л. Інноваційний розвиток: еволюція поглядів та проблеми сучасного усвідомлення. Економічна теорія. 2013. № 2. С. 28–46.
18. Шепель Н.Г. Конспект лекцій з дисципліни "Управління інноваціями". Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2013. 74 с.
19. Щуревич Л. М. Інноваційні перспективи в розвитку аграрного сектору в Україні. Інвестиції: практика та досвід. Серія «Державне управління». 2018. Вип. 10. С. 101–105.
20. Alchian A. Economic Forces at Work. – Indianapolis, 1977.– 246 p.
21. European Trend Chart on Innovation. European Innovation Scoreboard 2005. Comparative Analysis of Innovation Performance. – Brussels: European Commission, 2005.
22. Mensch G. Stalemate in Technology: Innovation Overcome the Depression. – Cambridge, Mass., 1979
23. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine] (2021). Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua> (accessed 11 December 2021).
24. Dudnyk, O. V. (2016), "Investment strategies for augmentation of the efficiency of resources potential of agrarian enterprises", no. 5, pp. 79–86.
25. Fedulova, L. (2013), "Innovation based development: evolution of opinions and problems of modern understanding", Ekonomichna teoriia, no. 2, pp. 28–46.
26. Konoval, I. A. (2015), "Investment project efficiency of creation and functioning of agricultural enterprise", Ekonomika APK, no. 5, pp. 55–61.

27. Mesel-Veseliak, V. Ya. and Fedorov, M. M. (2016), “Strategic lines of development of the agrarian sector of economy of Ukraine”, *Ekonomika APK*, no. 6, pp. 37–49.

28. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skhvalennia Stratehii rozvytku sfery innovatsiinoi diialnosti na period do 2030 roku» [Main page of “Legislation of Ukraine”] (2021) Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/526-2021-%D1%80> (accessed 21 December 2021).

29. Sabluk, P. T., Shpykuliak, O. H., Kurylo, L. I., et al. (2010). *Innovatsiyna diyalnist v ahrarniy sferi: instytutsionalnyy aspekt: monohrafiia* [Innovation activity of agrarian sphere: institutional aspect: monograph]. Kyiv: NNTS “IAE”. (in Ukrainian)

30. Shchurevich L. M. (2018) *Innovatsiyni perspektyvy v rozvytku ahrarnoho sektoru v Ukrayini* [Development agrarian to the sector has innovative prospects in Ukraine]. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid. Seriya “Derzhavne upravlinnya”*, vol. 10, p. 101–10.

31. The Global Competitiveness Index 4.0 Methodology and Technical Notes. – The Global Competitiveness Report 2020. URL: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/04Backmatter/3.%20Appendix%20C.pdf> (дата звернення: 20.12.2021).

32. The global competitiveness index 4.0 Methodology and technical notes. (2021). *The global Competitiveness Report 2021*. (pp. 631–647). Retrieved from: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/04Backmatter/3.%20Appendix%20C.pdf>

33. Zakharchenko, V. I. and Balakhonova, O. V. (2016), “Ground of construction mechanism of region management innovative development”, *Innovatsiina ekonomika*, no. 7–8, pp. 86–90.

34. Zorhach, A. M. (2015), “Formation of the efficient system of administration of innovative and investment activity of agricultural enterprises”, *Ekonomika APK*, no. 8, pp. 65–72.

35. Brans, J. How to select and how to rank projects: the PRO-METHEE method / Brans, J., Vincke, P., Marechal, B. // European Journal of Operational Research, 1986.
36. Charnes, A. Measuring the efficiency of decision making units / Charnes, A., Cooper, W. W., Rhodes, E. // European Journal of Operat. Res., 1978. - vol. 2.
37. Farrell, M. J. The measurement of productive efficiency / Farrell, M. J. // Statist. Soc, 1957. - Ser. A 120.
38. Keeney, R. Decisions with Multiple Objectives: Preferences and Value Tradeoffs / Keeney, R., Raiffa, H. - New York: Wiley, 1976.
39. Guidance on the identification of environmental aspects and assessment of their significance. EMAS.
40. Guide to Quantitative Risk Assessment for Offshore Installations. Centre for Maritime and Petroleum Technology, London. – 1999.
41. Marine risk assessment. Prepared by Det Norske Veritas for the Health and Safety Executive. Offshore Technology Report 2001/063.
42. Regulation (EC) No 761/2001 of the European parliament and of the Council of 19 March 2001 allowing voluntary participation by organizations in a Community eco-management and audit scheme (EMAS).

Види інновації в аграрному секторі економіки

Селекційно-генетичні	Техніко-технологічні і виробничі	Організаційно-управлінські та економічні	Економіко-соціоекологічні
<p>Селекційно-генетичні інновації в аграрному секторі охоплюють використання сучасних методів селекції та генетичної трансформації для поліпшення сільськогосподарських рослин і тварин. Ці інновації спрямовані на отримання нових сортів, гібридів, порід або типів організмів з покращеними характеристиками, такими як врожайність, стійкість до хвороб, шкідників та несприятливих факторів середовища, а також на досягнення специфічних функціональних або якісних властивостей.</p> <p>Ці інновації базуються на знаннях про генетичну структуру та функції організмів, а також на використанні передових методів молекулярної біології і біотехнології. Наприклад, застосування технік генетичної трансформації дозволяє вводити або вилучати конкретні гени в організми, що відкриває широкі можливості для впливу на їхні характеристики.</p>	<p>Техніко-технологічні і виробничі інновації в аграрному секторі включають в себе впровадження нових технологій, методів та пристроїв, а також вдосконалення виробничих процесів з метою підвищення ефективності, якості та стійкості виробництва сільськогосподарської продукції. Ці інновації охоплюють різні аспекти сільського господарства, включаючи вирощування, збір урожаю, обробку та зберігання продукції, а також управління фермерськими господарствами.</p> <p>Наприклад, введення автоматизованих систем контролю та управління виробництвом дозволяє забезпечити більш точне та ефективне використання ресурсів, включаючи воду, добрива та енергію. Розробка та використання датчиків, моніторингових систем та сільськогосподарських роботів дозволяють покращити процеси поливу, розподілу добрив та внесення захисних засобів.</p>	<p>Організаційно-управлінські та економічні інновації в аграрному секторі включають в себе впровадження нових підходів, стратегій та методів управління сільськогосподарськими підприємствами та організаціями, а також вдосконалення економічних моделей та механізмів для забезпечення стійкого розвитку сільського господарства.</p> <p>Організаційно-управлінські інновації включають розробку нових методів управління сільськогосподарськими підприємствами, впровадження сучасних інформаційних технологій у процеси прийняття рішень та планування, а також зміни в організаційній структурі для підвищення ефективності роботи.</p> <p>Наприклад, впровадження сучасних систем управління фермерськими господарствами на основі цифрових технологій та аналізу даних дозволяє забезпечити більш точне планування, моніторинг та контроль над виробництвом, поставками та фінансами.</p>	<p>Економіко-соціоекологічні інновації в аграрному секторі включають в себе впровадження нових підходів та рішень, спрямованих на забезпечення сталого розвитку сільського господарства, які поєднують економічні, соціальні та екологічні аспекти. Ці інновації спрямовані на збалансоване використання природних ресурсів, збереження біологічного різноманіття та екосистемних послуг, підтримку соціальної справедливості та підвищення якості життя сільськогосподарських спільнот.</p> <p>Наприклад, розробка та впровадження агроекологічних методів вирощування рослин, таких як агроекологічне землеробство або сільське господарство без використання хімічних пестицидів та мінеральних добрив, сприяють збереженню ґрунтів, водних ресурсів та біорізноманіття, а також зменшенню впливу на здоров'я людей та навколишнє середовище.</p>

**Основні показники ефективності інноваційної діяльності
СФГ «Сонячний пагорб» у 2022 р.**

Показник	2020	2021	2022	2022 до 2020 р., +,-
Обсяг виробленої інноваційної продукції, тис. грн.	2601,5	2705,7	3001,2	399,7
Виручка від реалізації інноваційної продукції, тис. грн.	515,2	600,1	620,5	105,3
Витрати на інноваційну діяльність, тис. грн.	303	304	321	18
Коефіцієнт освоєння нової техніки	0,01	0,01	0,01	0
Коефіцієнт оновлення технології	0,14	0,15	0,15	0,01
Коефіцієнт освоєння нової продукції	0,14	0,14	0,15	0,01
Коефіцієнт оновлення нової продукції	0,26	0,27	0,28	0,02
Прибуток від інноваційної діяльності, тис. грн.	23	24,8	25	2
Рентабельність інноваційної діяльності, %	7,6	7,7	7,8	0,2
Частка прибутку від інноваційної діяльності	0,01	0,01	0,01	0
Частка витрат на інноваційну діяльність	0,005	0,005	0,006	0,001
Інноваційний прибуток працівника, тис. грн. / чол.	0,549	0,55	0,56	0,011

Таблиця 3

**Ефективність застосування СФГ «Сонячний пагорб»
автоматичних систем водіння**

Показник	З навігаційною системою паралельного водіння	Без навігаційної системи
Техніка, що використовується на підприємстві	Chat 95E Horsh-FG-18 це землеробська машина, розроблена компанією Horsh для використання в сільському господарстві	MTЗ-82 + СЗТ-5,4
Система автоматичного водіння	Trimble EZ-Guide 250	–
Вартість системи, грн	22500	–
Продуктивність за 1 год часу, га	28,5	5,2
Обслуговуючий персонал, осіб	1	2
Питомі витрати палива, л/год	3,74	2,54
Питома витрата насіння на пересів, кг/га	37,2	60,1
Затрати праці, люд. -год/га	0,05	0,65
Сукупні витрати, грн/год	192,8	340,4
Ефективність використання автоматичної системи, грн	14555	–

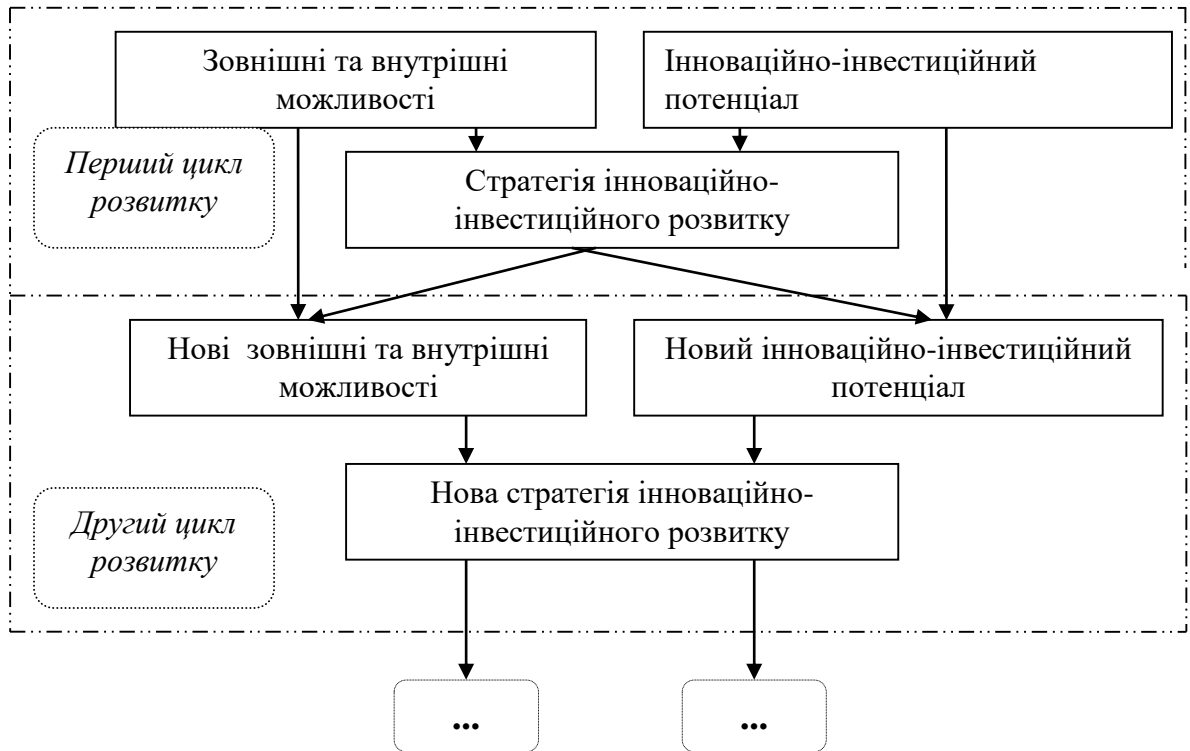
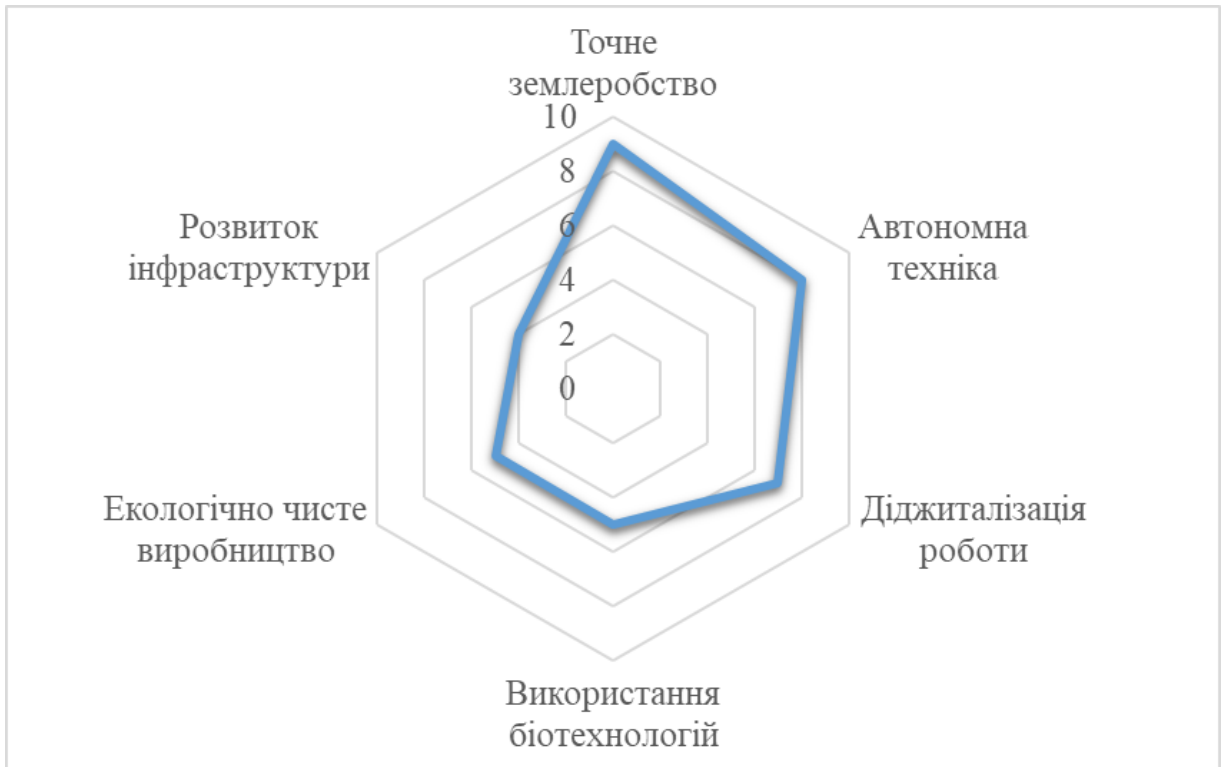
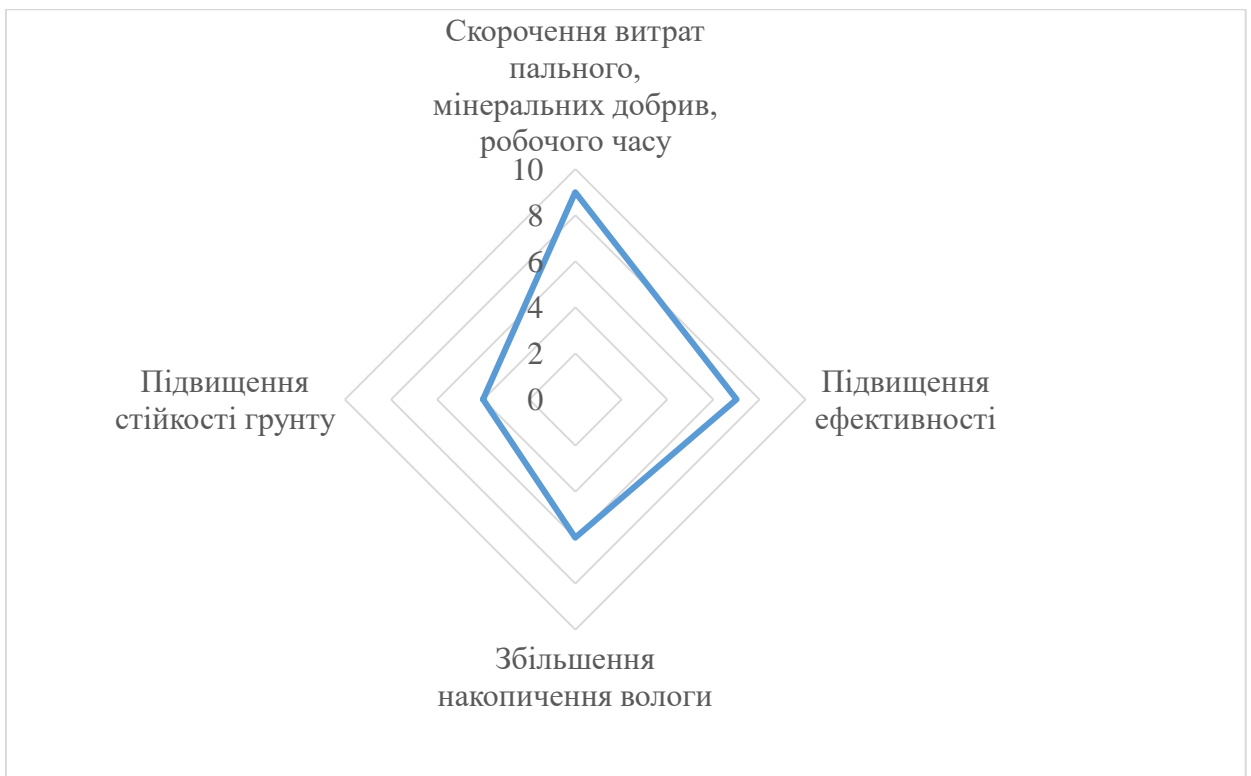

Рис. 1. Схема зростання стратегічних інноваційних можливостей СФГ «Сонячний пагорб»

Рис. 2. Перспективні напрями впровадження нових технологій та цифрових інструментів у процес управління інноваційною діяльністю СФГ «Сонячний пагорб» в умовах післявоєнної відбудови

Рис. 3. Експертна оцінка переваг використання інноваційної технології «No-Till» для обробітку ґрунту в СФГ «Сонячний пагорб»